

4. Socialdemokratiske regeringsinitiativer i 1982

Den tidligere socialdemokratiske regering gjorde indsatsen mod ungdomsarbejdsløsheden til en hovedsag for sit arbejde og lagde derfor et omfattende kompleks af forslag og initiativer frem til drøftelse og til beslutning i foråret 1982. Med vedtagelsen af »martspakken« skete der en kraftig forøgelse af erhvervsuddannelsespladser, en forbedring af muligheden for oprettelse af lære- og praktikpladser, skolevejlederordningen blev gjort obligatorisk, kommunernes pligtige budgetter til indsats mod ungdomsarbejdsløsheden blev fordoblet, og jobkabelsesloven blev vedtaget.

Alt dette skete inden folketingets sommerferie i 1982.

Derefter var det tanken at udarbejde et forslag til en landsdækkende ungdomsgaranti i lyset af erfaringer fra de to forsøg (men ikke nødvendigvis identisk med Storstrøms- og Århusmodellerne) med virkning fra 1. januar 1984. Denne tidsplan ville dels give muligheder for forhandlinger med partierne, med de unge, med kommunerne, med arbejdsmarkedets organisationer, mellem berørte ministerier, dels skulle den give tilstrækkelig tid til den lokale planlægning og forberedelse, og dels ville der være mulighed for at etablere uddannelsstilbud, skolevejlederordning og igangsættelse af jobkabelsesloven.

Det var vort indtryk, at denne tidsrækkefølge og strategi havde støtte hos et flertal i folketinget

B. Forslaget om ungdomsgaranti

Socialdemokratiet ønsker med dette forslag til folketingsbeslutning om en ungdomsgaranti at indbyde regeringen og folketingets partier til et positivt samarbejde om etablering af en landsdækkende garantiordning, der under visse vilkår kan give de unge en ret til tilbud om en uddannelse eller arbejde.

Efter forslaget opfordrer folketinget regeringen til at fremsætte et forslag til en landsdækkende ungdomsgaranti, der kan træde i kraft med udgangen af 1984. Dette kræver, at der allerede nu tages fat på forudsætningerne, således at garantien kan træde i kraft den 1. januar 1985.

Det haster derfor med en politisk afklaring. Socialdemokratiet går ud fra, at såvel de nuværende regeringspartier som socialistisk folkeparti og det radikale venstre vil være interesseret i disse drøftelser.

Det bemærkes, at forslaget er en genfremsættelse af et senest i folketingsårets 1. samling fremsat forslag til folketingsbeslutning, jfr. Folketingstiden-

de 1983-84 (1. samling), tillæg A sp. 1379 og forhandlingerne sp. 2766.

C. Bemærkninger om centrale spørgsmål vedrørende indførelsen af en ungdomsgaranti pr. 1. januar 1985

1. Gradvis indførelse

Ifølge forslaget skal ungdomsgarantien indføres gradvis. Det er ikke realistisk allerede den 1. januar 1985 at forpligte lokalsamfundene og uddannelsessystemet til at skaffe alle unge under 25 år et tilbud om uddannelse og arbejde. Der må nødvendigvis en overgangsperiode til. Forslagsstillerne forestiller sig en 3-årig overgangsordning. En sådan - 3-årig - overgangsordning kan virke betænkelig lang i relation til problemets alvor. Der bør imidlertid lægges vægt på en realistisk overgangsordning, således at lovforslagets intentioner og virkelighedens muligheder er sammenfaldende.

Ordningen indebærer, at de 16-19-årige i løbet af 1985 bliver garanteret uddannelse eller arbejde, og at vejledning straks sættes ind. Ordningen udvides til i 1986 at gælde de 20-22-årige, og endelig vil der inden udgangen af 1987 blive givet alle unge under 25 år et tilbud om uddannelse og arbejde.

Indtil garantiordningen træder i kraft for alle unge fra 16-25 år, er det nødvendigt med en særlig indsats for de unge, der først i 1986 eller 1987 bliver omfattet af garantien. Vi vil derfor allerede fra 1. januar 1985 tilbyde de 20-24-årige dels vejledning, dels tilbud om uddannelse og arbejde efter en ledighed på 9 måneder inden for de sidste 15 måneder. Disse tilbud bortfalder selvfølgelig for de 20-22-årige i 1986, når de kommer ind under garantiordningen, og for de 23-24-årige i 1987 i takt med, at de omfattes af hovedgarantien. Den nævnte ledighedsperiode på 9 måneder søges snarest forkortet til 6 måneder.

2. Indførelse af nye uddannelsstilbud, der harmonerer med de unges forudsætninger og muligheder

Uddannelsessigtet i ungdomsgarantiordningen er det helt overordnede. Målsætningen må være at give alle unge - specielt de 16-19-årige - en reel mulighed for en grundlæggende kompetencegivende erhvervsmæssig uddannelse.

Selv om uddannelse ikke i sig selv løser ungdomsarbejdsløshedsproblemet, så vil det både af hensyn til de unge selv og af hensyn til samfundet være afgørende, at ungdommen får en så god erhvervsmæssig uddannelse som muligt.